

بیش از دویست سال است که غرب، در تغذیه صنایع بزرگ خود جهان سوم را تاراج کرده و بلعیده است. و با اینهمه غارت فکری و فرهنگی این هیولای مخوف از هر چیز دیگر دهشتناکتر است.

این آمار شوختی نیست که ۸۳ درصد از درآمد کل جهان متعلق به اروپا، امریکا و اتحاد جماهیر شوروی است و ۱۷ درصد باقیمانده از کل درآمد، از آن کشورهای جهان سوم. در حالیکه فاجعه اساسی تر اینست که آن ۸۳ درصد از ثروت کل جهان متعلق به ۳۲ درصد از جمعیت جهان است و باقیمانده ۱۷ درصد ناچیز از درآمد کل جهان سهم ۶۴ درصد از جمعیت باقیمانده... این توده‌های کثیر میلیونی و محروم. و باز فجیعه عظیم آنکه تمامی این درآمدها را-جهان اول و دوم به نیرنگ و یغما و چیاول از دنیای سوم دزدی کرده است.

بعران و درد دنیای سوم عقب افتادگی و کم رشدی نیست. عقب افتاده و کم رشد نگهداشتن است. تنها اکتشافات جغرافیائی و دست یابی به سرزمینهای نو و راههای تازه در غارت بیرحمانه منابع طبیعی موجب اینهمه سودهای سرشار نگشت بلکه پابپای غارت منابع طبیعی غارت منابع انسانی (برده) اروپا و بخصوص امریکا را به این درجه از ترقی دوزخی رساند.

جای آن دارد که بخود آئیم و دریابیم اینهمه تمدن حاصل غصب و تجاوز و دزدی است. تجاوزی که هم امروز نیز ادامه دارد و در کسوت شرکتهای چند ملیتی دنیا را غارت می‌کند و وقیحانه می‌بلعد هم‌اکنون ۵۰۰ شرکت غول پیکر به تاراج منابع اقتصادی جهان سوم مشغولند و زالووار بر رگ ملتها چسبیده‌اند و خون آنها را می‌سکند.

تصادفی نیست که شبکه اهربینی شرکتهای چند ملیتی که عنکبوت‌وار بر تارو پود اقتصاد جهان تبیین است، تارهایش را از «کاخ سفید» می‌تند. فاجعه اساسی تر اینست که می‌بینیم شرکتهای پانصد گانه (که ۲۰۰ شرکت آن متعلق به امریکا، ۲۰۰ شرکت آن متعلق به اروپای غربی و ۱۰۰ شرکت باقیمانده متعلق به‌ژاپن است) اتحادیه‌های مخفی و آشکار جهت کنترل سیاستهای تجاوزگرانه خود برای سرکوب هر نهضت آزادی‌خواهانه و رهائی بخش از بوغ امپریالیسم را برپا می‌کنند و بخود نمی‌آئیم.

چنین است نقش فعالانه این شرکتها از اداره و نظارت بر واحدهای کوچک چون خانه و دانشگاه و شهر و روستا و ارتش و هدایت سیاسیون وابسته تا کشتار جمعی و سرکوب آزادی‌خواهان.

این شرکتها اند که در شکل جدید و به‌گونه غارات ماوراء امپریالیسم خود تمامی تولیدات و صادرات جهان را از صنایع بزرگی نظری نفت، پتروشیمی، اتومبیل، الکترونیک، کامپیوتر، هواپیماسازی، کشتی‌سازی، اسلحه‌سازی، صنایع اتمی و غیره

رسنجهها

الكس هيلى
ترجمة علي رضا فرهمند

www.KetabFarsi.Com

www.KetabFarsi.com

نام لی (بدر سفیدپوش)

in Lea

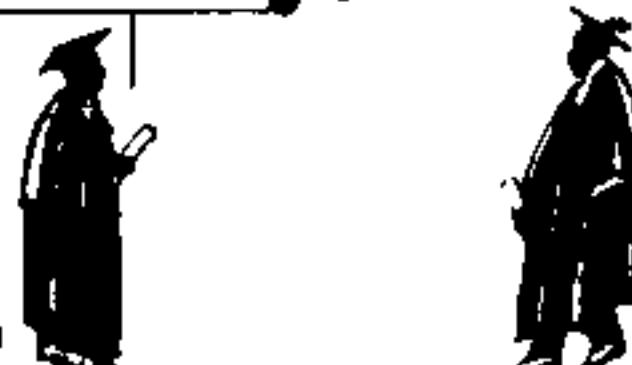
ماتیلدا
Matilda

ایرن
Irene

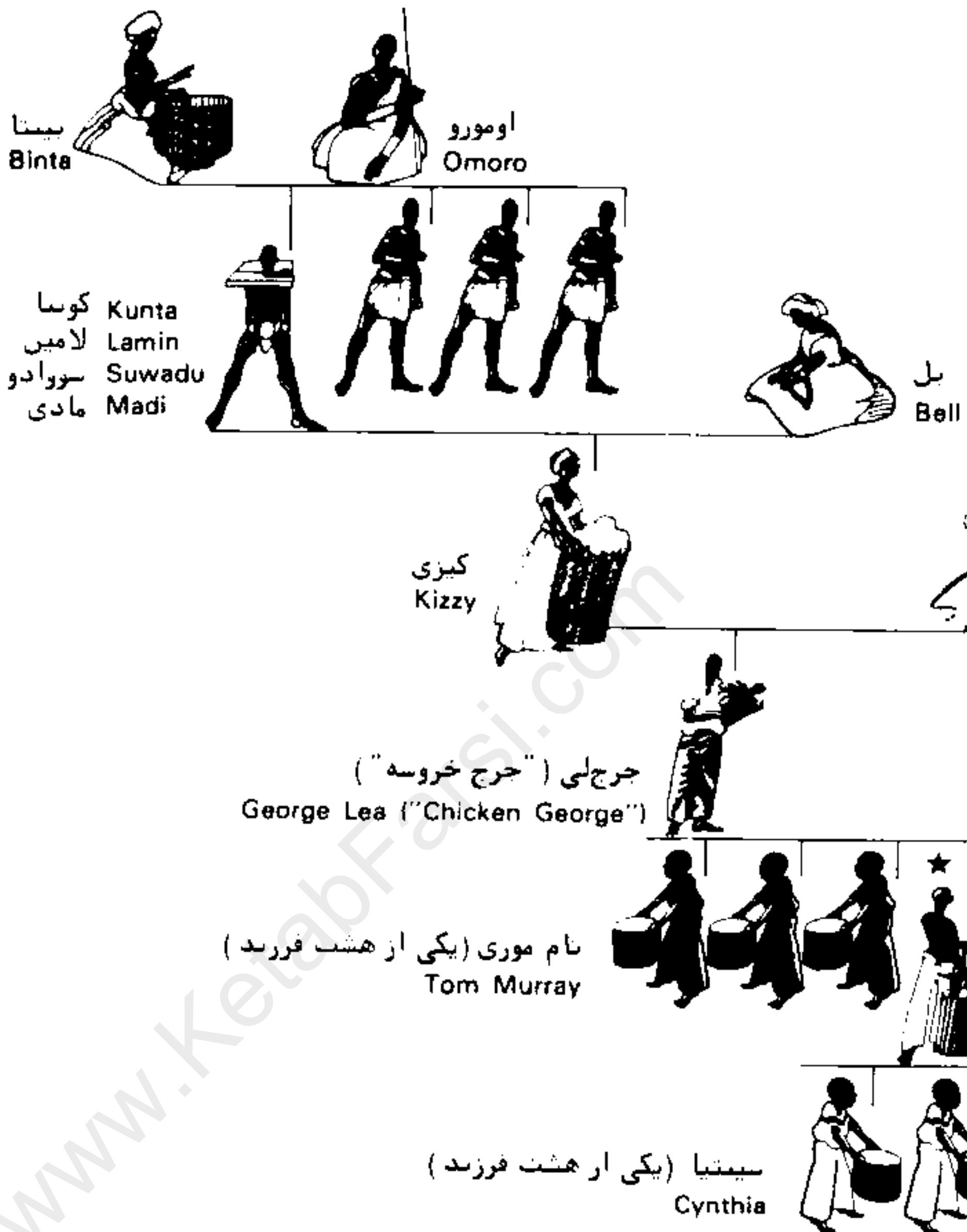
ویل بالمر
Will Palmer

سایمون هیلی
Simon Haley

الكس Alex
حرج George
حولیوس Julius

www.KetabFarsi.com

دیشه‌ها

الکس هیلی

ترجمه علیرضا فرهمند

شرکت سهامی کتابهای جس

تهران، ۱۳۶۷

شرکت سهامی کتابهای جیسی

باعثکاری مؤسسه انتشارات امیرکبیر

هیلی، الکس Alex Haley

ریشهها Roots

ترجمه؛ علیرضا فرهمند

چاپ اول؛ ۱۳۵۶ — چاپ دوم؛ ۱۳۶۱ — چاپ سوم؛ ۱۳۶۳

چاپ چهارم؛ ۱۳۶۷

چاپ و صحافی؛ چاپخانه سپهر، تهران
حق چاپ محفوظ است.

تعداد؛ ۴۴۰۰ نسخه

مقدمه مترجم

نخستین کشتی برده‌گان در ۱۸۱۶ از افریقا وارد امریکا شد. تا ۱۵۰ سال بعد که اعلامیه استقلال امریکا امضا شد تعداد برده‌گان سیاه امریکا به ۵۰۰ هزار نفر رسید، در حالی که جمعیت امریکا بیش از ۳ میلیون نفر نبود. در نتیجه جنگ داخلی امریکا که از ۱۸۶۰ تا ۱۸۶۵ طول کشید، برده‌گی لغو شد. اما جنگ داخلی، به عقیده بسیاری از تاریخ نویسان، الغای برده‌گی نبود. در جنوب که نیمه مستعمره شمال بود، برده‌داران بزرگ رفته قدرت نگران کننده‌ای پیدا کرده بودند و شمال می‌بایست استیلای خود را تثبیت کند. جنگ با پیروزی شمال پایان یافت و الغای برده‌گی محصول فرعی آن بود. این را نیز باید گفت که مخالفت اخلاقی با برده‌گی از هنگامی آغاز شد که زیان برده‌داری در بسیاری از نقاط بیش از سود آن شد و افزایش تعداد برده‌گان به جای خطرناکی رسیده و شورش برده‌گان، سفیدها را متوجه کرده بود.

خانواده الکس هیلی، نویسنده کتاب ریشه‌ها، بخت خوشی داشتند که پس از جنگ داخلی و الغای برده‌گی، کم و بیش وضعشان خوب شد. اما برای بیشتر سیاهان امریکا چنین نبود. در فاصله ۱۸۸۰ تا ۱۸۹۰، هر سال ۱۰۰ سیاهپوست لینچ شدند، یعنی یا آنها را زنده زنده سوزانندند، یا قطعه قطعه کردند، یا به دار آویختند. پس از ۱۹۰۰ سفیدهای شمال به خشونت وحشتناکی علیه سیاهان دست زدند. در ۱۹۱۷ شدیدترین شورشها علیه سیاهان در شهر سنت لوئیس روی داد و

علت این بود که سفیدها از پیشرفت‌های اقتصادی سیاهان در وحشت بودند و آنان را خطری برای کارگران سفید می‌دانستند. در گزارشی که برای رئیس جمهوری امریکا در این باره تهیه شده بود، چنین آمده است: «در منطقه‌ای بطول ۸۰۰ متر سه یا چهار ساعت خون جاری بود. جلو اتوبوسها را می‌گرفتند و سیاهان را از هرسن و جنسی پیاده و سنگباران می‌کردند، یا با چماق و لکد می‌زدند. و با خونسردی سیاهانی را که در خیابان در خون خود افتاده بودند، با هفت تیر می‌کشند.

«عده‌ای از شورشیان خانه‌های سیاهان را آتش زند و وقتی شب به نیمه رسید، محله سیاهپوست نشین سنت لوئیس در شعله‌های آتش بود و سیاهان از شهر می‌گریختند. چهل و هشت نفر کشته، صدها نفر زخمی شدند و بیش از ۳۰۰ خانه در آتش سوخت.»

حتی امروز هم نمی‌توان گفت که سیاهان از خشونت سفیدها رسته‌اند. در ۱۹۶۰ شورش‌های بزرگ سیاهان آغاز شد. در ۱۹۶۷ ۱۲۸ شهر امریکا شورش برای افتاد. رهبران شورش عقیده داشتند که پس از جنگ داخلی امریکا، بر دگری تمام نشد، بلکه فقط تغییر شکل داد. در گزارش کرنر که در ۱۹۶۸ برای رئیس جمهوری وقت امریکا تهیه شده بود، گفته می‌شود: «کشور امریکا بسوی دو جامعه جداگانه پیش می‌رود، جامعه سیاه و جامعه سفید.»

در تابستان ۱۹۷۸ بدنبال خاموشی بزرگ نیویورک، سیاهان به خیابانها ریختند و هر چه را یافتند غارت کردند. آنها آنچه را برمی‌داشتند، حق خود می‌دانستند، زیرا در امریکای امروز درآمد سالانه سیاهان و سفیدهایی که پایه تحصیلاتشان پکسان باشد، بین ۱۵۰۰ تا ۳۵۰۰ دلار اختلاف دارد. در ۱۹۴۸ که رقم بیکاری در سراسر امریکا $\frac{3}{8}$ درصد بود، $\frac{3}{5}$ درصد سفیدها و $\frac{9}{5}$ درصد سیاهان بیکار بودند. در ۱۹۶۲ که رقم بیکاری سراسر امریکا $\frac{7}{6}$ درصد بود، $\frac{6}{6}$ درصد سفیدها و $\frac{9}{10}$ درصد سیاهان بیکار بودند. و در ۱۹۷۶ که رقم بیکاری $\frac{7}{7}$ درصد بود، $\frac{1}{13}$ درصد سفیدها و $\frac{1}{13}$ درصد سیاهان بیکار بودند.

ارقام و آمار مشابهی در زمینه جنایتها و زندانیان و نسبت سیاهانی که در مقایسه با سفیدها (در شرایط مساوی) در کارشان ترقی می‌کنند، و نسبت استخدام و اخراج سفیدها و سیاهان، پوچی حرف‌کسانی را نشان می‌دهد که می‌گویند، «درست است که وضع بد است، اما بهتر

شده است.»

واقعیت اینست که در سراسر تاریخ هیچ قومی به اندازه سیاهان امریکا زجر و آزار «مردمان متمدن اروپایی» را تعامل نکرده است. وقتی «متمدنها» پا به افریقا و امریکا گذاشتند، خود را ملزم به رعایت هیچیک از موازین انسانی و تمدن در برابر کسانی که آنها را «بومیان» می‌گفتند نمی‌دانستند. سرخپوستان امریکایی را که با روحیه میهمان نوازی تازه‌واردها را پذیرفته بودند، از مرد وزن و کودک کشتند. و در افریقا هر که را که نکشند، به برده‌گی گرفتند.

و امروز همه کسانی که از امریکا فقط به دیدن آسمان‌خراشها و «دنیای والت دیسنی» اش اکتفا نکرده و سری هم به زاغه‌های سیاهنشین شهرهای ثروتمندی چون دیترویت، و شیکاگو و هوستون زده باشند و نگاهی به زندانها انداخته باشند، و پایی حرف قربانیان نژاد پرستی معاصر امریکا، نشسته باشند یا نوشته کسانی چون ملکم ایکس (مقتول)، آنجلادیویس، جیمز باکر، و حتی معتدلترهایی چون مارتین لوتر کینگ و ابرناتی و جیمز بالدوین، را خوانده باشند، می‌توانند شهادت دهند که بخش بزرگی از سیاهان امریکا در شرایطی زندگی می‌کنند که مسلماً از وضع سیاهان دوران برده‌گی هیچ بهتر نیست و حتی در مواردی بدتر است. الکس هیلی می‌کوشد در کتاب خود یکبار دیگر تاریخ را، اینبار از زبان شکست‌خوردگان، بنویسد. می‌کوشد از سیاهان در برابر داستانهایی که از «سرشت کودن و تنبل و کم جنبه» آنها وارد تاریخ امریکا شده، دفاع کند. می‌خواهد نشان دهد که در استقلال امریکا و ثروتمندشدن آن سیاهان هم نژادش چه نقش عمده‌ای داشتند و درنتیجه حق دارند از موهابت امروز امریکا سهم خود را طلب کنند.

الکس هیلی را نخستین بار پنج سال پیش از انتشار کتابش دیدم و با او مدتی حرف زدم. روزنامه نگار موفقی بود و کتاب یه فروشی بنام «اتوبیو-گرافی ملکم ایکس» نوشته بود. به موفقیت کتاب بعدی خود «ریشه‌ها» خیلی امیدوار بود. می‌گفت متن اصلی داستان را تمام کرده و بخش‌هایی از آنرا تا یازده بار بازنویسی کرده، اما باز هم در آخرین بازنویسی، دستکاریهایی را لازم دیده است. شرح داد که چگونه به فکر نوشتند این داستان افتاده و چگونه جنبه‌های مختلف آنرا جستجو کرده و پرورانده است. گفت که چگونه وقتی به افریقا رفته و خویشاوندان و هموطنان نیای

خود را یافته، مثل بچه‌ها به گریه افتاده است.

بار دوم او را سال پیش دیدم که برای شرکت در جشنواره هنر افریقا بی به تهران دعوتش کرده بودند. دوشب با هم شام خوردیم و درباره کتاب «ریشه‌ها» و درباره موضوعهای دیگر حرف زدیم.

می‌گفت با اینکه می‌دانسته کتابش پرفروش خواهد بود، موقفيت فعلی کتاب، آنقدر فوق انتظارش بوده که پس از انتشار آن نتوانسته یک خط هم بنویسد. کتابخوانها او را در موقعیتی گذاشته‌اند که مجبور است خود را شایسته این موقعیت کند. می‌خواسته کتاب پرفروشی بنویسد، اما کتابش «پرفروشترین» از کار درآمده، و درنتیجه هر جمله‌ای که می‌خواهد بنویسد، قلمش می‌لرزد.

درباره کپی رایت هم با او حرف زدم. و کیل سفیدپوستش هم با او بود. گفتم که ما قانوناً وابسته به کپی رایت بین‌المللی نیستیم. پیش از آنکه جواب مرا بدده، و کیلش در حرف من دوید و گفت، «ما کاری به‌این کارها نداریم و اگر کتاب بدون پرداخت کپی رایت در ایران منتشر شود، شکایت خواهیم کرد.» گفتم طبیعی است که اگر خیال مذاکره نداشتیم، لازم نبود بدیدن او بروم و حتی موضوع را مطرح کنم. اما در ضمن یادآوری کردم که مذاکره در اینباره، برای من الزام اخلاقی است، نه قانونی.

باز و کیل گفت که قیمت‌های مختلفی را از ناشران مختلف در کشورهای مختلف گرفته است، بالاترین رقمها را از آلمانیها گرفته که ۲۵۷ هزار دلار بوده، اما از جاهای دیگر تا ۵ هزار دلار هم گرفته‌اند. سعی کردم برایش توضیح دهم که با اینکه وضع کتاب در ایران روزبروز بهتر می‌شود، هنوز خیلی مانده است تا مثلاً به آلمان برسیم.

تا هیلی خواست حرف بزند، و کیل گفت، «الکس بگذار من بگویم.» و هیلی گفت، «اما من که هنوز حرفم را نزده‌ام.» به‌حال و کیل نگذاشت او حرف بزند و با لحنی تهدیدآمیز گفت: «اگر این کتاب را بدون پرداخت کپی رایت ترجمه کنید، راهزن بین‌المللی خواهید بود و قانون را زیر پا گذاشته‌اید.» گفتم: «از راهزنی صعبت نکنید، چون خدا می‌داند که راهزنی کار چه کسانی بوده است و کتاب الکس هیلی خود در اینباره است. و اگر آن راهزنیها نبود، امروز چنین مذاکره‌ای بین من و شما صورت نمی‌گرفت. و اما وقتی درباره قانون حرف می‌زنید، بشما بگویم که قانون عادلانه اینست که اول خواننده‌ای برای کتاب باشد. اگر آن مبلغی که شما عنوان می‌کنید پرداخت شود، کتاب چنان

قیمتی خواهد داشت که خواننده‌ای در دار نخواهد بود.»

الکس هیلی آشکارا طرف سرا داشت و موضوع صحبت را عوض کرد و از اوضاع «آی ران» پرسید که به او گفتم تلفظ صحیح «ایران» است. درباره خود کتاب هم حرف زدیم. می‌گفت بخش افریقا یی کتاب را بیشتر از بقیه بخشها بیش دوست دارد. می‌گفت آرزویش اینست که خانه‌ای در گامبیا، نزدیک به دهکده ژوفوره، زادگاه نیایش بخرد و تا آنجا که می‌تواند آنرا ساده بیاراید. اما به علت عادت به شهرنشینی امریکایی، متأسفانه نمی‌تواند به اندازه خود افریقا ییها ساده زندگی کند و بدون بسیاری از پدیده‌های تمدن شهرنشینی، مانند آب لوله‌کشی و تهویه و تلفن نمی‌تواند سرکند. می‌گفت با اینکه از شهرت احساس خوش به انسان دست می‌دهد، امیدوار است با الکس هیلی شش سال پیش که دیله بودم فرقی نکرده باشد.

روز بعد به او در هتل تلفن کردم. گفت و کیلش متأسفانه گاهی بیش از حد سختگیری می‌کند، والبته کارش هم همین است. و درمورد دادن کپی رایت به ناشر ایرانی، انگیزه‌اش بدست آوردن دلار نیست، چون نیازی ندارد. اما می‌خواهد اصولی را نیز رعایت کند و نمی‌خواهد که بقیه نویسنده‌گان او را لعن کنند که رایگان کپی رایت را به مترجمی بخشیده است. گفتم ما هم در طلب چیز رایگانی نبودیم و حاضر بودیم به نسبتی منصفانه و متداول به او بپردازیم — هرچند که این تکلیفی قانونی نبوده و صرفاً جنبه اخلاقی داشته است...

ع. فرهمند

www.KetabFarsi.com

□ □ □

داستان ریشه‌ها نوشته نویسنده‌ای سیاهپوست بنام «الکس هیلی» است که تم اصلی آن شرح کامل زندگی و شجره نامه نیاکان اوست. اما آنچه درین بازنویسی مطمع نظر است جز یک حقیقت و موضوع اصلی نیست؛ زندگی فلاکت‌بار و فعلی سیاهان از کجا آغاز شده است. و در واقع این حقیقت که سیاهان آمریکا—این بردگان امروز از کجا آمدند؟

داستان در دهکده‌ای بنام «زوفوره» در «گامبیا»—افریقای غربی—شروع می‌شود. مردم این دهکده مسلمان‌اند و زندگی آرام، بدوي و مصلح جویانه‌ای را می‌گذرانند. «امورو کینته» یکی از افراد قبیله و همسرش «بینتا» در یک روز دلکش بهاری سال ۱۷۵۰ صاحب پسری شدند. اندیشیدند که نامی برای نوزاد خود انتخاب کنند. چه براساس بینش اجدادشان؛ «می‌گفتند فرزند اوّل که پسر باشد برکت خداوند نه تنها نصیب پدر و مادر بلکه نصیب همه خوشاوندان می‌شود. پس، از اینکه نام «کینته» معترض و شریف خواهد ماند و تکرار خواهد شد به خود بالی‌دند.» (ص ۹).

آنگاه پدر به‌اندیشه انتخاب نام فرورفت. چه؛ «بنابر رسم قدیمی «امورو» تا هفت روز، فقط یک وظیفه مهم داشت. برگزیدن نام برای نوزادش؛ نامی تاریخی و نوید‌بخشن. چون افراد قبیله «مندینکا» معتقد بودند که فرزند هفت خصلت از کسی یا چیزی را که نامش از وست برخواهد گرفت.

توجه کنید داستان از آغاز با طرح ارزش‌های والا و بیشی سخت فرهنگمندانه و متقدن بعلو می‌رود و جایجا بر این اساس تکیه‌های ژرف دارد. بطور نمونه اثرگیری

از بینش و اندیشه متعهدانه اسلامی در نامگذاری کودک—آنهم در قبیله‌ای در افريقا. همان‌که ما می‌گوئیم: «الاسماء تنزل من السماء» اسمها از آسمان فرو می‌آیند و یا اینکه در حدیث می‌خوانیم: کودکانتان را به اسمی نیکو و والا نامگذاری کنید...

«آنگاه پدر به نوزاد نزدیک شد و در کنار او دعا خواند و از خداوند برایش عمر دراز و توفیق آرزو کرد.» (ص ۱۰).

سه بار در گوش نوزاد نجوا کرد. نخستین بار بود که نام او را بزبان می‌آورد. زیرا: «عقیده داشتند که هر انسانی باید اولین کسی باشد که نام خود را بشنود و بداند که کیست.» (ص ۱۱).

و آنگاه نام پسر را «کونتاکینته» گذاشت.

پسر را برسر دست گرفته بسوی آسمان بلند برآفرانست و گفت:

بنگر! این تنها چیزی است که از تو بزرگتر است.

بدینسان زندگی «کونتاکینته» در میان طبیعت غنی و بخشایشگر افريقا، میان بوی خوش و مشگ‌آسای شاه‌پسندها و عطرگیاهان و درختهای متبارک «بانویاب» که هر کجا که رسته‌اند دلیل برآند که روزگاری قبیله‌ای کنار آن می‌زیسته، و دیگر درختان که در دو سوی رود «بولونگ» روئیده آغاز می‌شود. هیچ چیز این آرامش بہشتی را بهم نمی‌زند مگر جریان سبکبار و دل‌انگیز حیات وحش که آنرا غنی‌ترو پُربارتر می‌کند. تنها پرندگان و میمونها هستند که آرامش نخلها را بهم می‌زنند. هرگاه قایقرانان بکم را بر رود می‌رانند هزاران پلیکان، درنا، حواصیل، پرستوی دریائی و لک‌لک سیاه از شکار و خوردن ناشتا باز می‌مانند تا لغزیدن بلعها را برآب تماشا کنند.

بعجه در میان هزاران سنت شاد و نیکو برومند می‌شود و با تربیت سخت اما پُر معنی قبیله رشد می‌یابد.

«امورو» پدرش او را با فرهنگ مذهبی قبیله آشنا می‌کند. بعجه شاد و سرشار از موهب زندگی و آزاد است. پدر «اجازه می‌دهد که کونتا به هر چه می‌خواهد دست بزند مگر به جانهاز که برای صاحب‌ش مقدس است» (ص ۱۳).

زندگی‌شان آرام و کندها می‌گذرد. همه چیز در گذران تغییر است. آدمها می‌میرند و در قبیله زاده می‌شوند. اما تربیت او بی‌وقفه ادامه می‌یابد. پدرش به او زندگی صادق و مودب‌انه را می‌آموزد: «اگر کونتا گستاخانه به مادر یا پدر یا هر آدم بزرگی خیره نگاه کند فوراً سیلی می‌خورد. همچنین هرگز فکوش را هم نمی‌کرد که جز راست بگوید. هرگز به خیالش هم نمی‌رسید که لازم باشد دروغ بگوید و نمی‌گوید.» (ص ۲۷).

بللافصله پس از خواندن جمله فوق آدمی با خود می‌اندیشد: که از

قدرتِ تخیل هر ز است که جنایت به بار می‌آید و در می‌باید که سراسر اثر حاوی این آلقاء صادقانه پرشور و بدّوی است. نویسنده جابجا ازین سن شکوهمند و تقدیس شده سخن می‌گوید و چه خوب اینهمه را توصیف می‌کند. رئالیسم او روشن و بی پیرایه است و پر از افسانه‌ها و آداب و ژرف‌کاوی در زندگی سیاهان. و هر چه نیز پیش تو می‌روم طرح داستان کامل‌تر.

اینک کونتا سه برادر دیگر دارد و خودش هفده باران دارد (یعنی هفده سال از عمرش گذشته است). در اصطلاحات بومی دقت کنید. مقیاس عمر و گذران زمان را با باران حساب می‌کنند. چیزی که آنجاها سخت بدان نیازمندند و نادر است و زندگی بخش و هر سال تقریباً یکبار اتفاق می‌افتد و اگر اتفاق نیافتد تعطی می‌شود و زندگی‌شان همچون خاکستر و غبار به باد فنا می‌رود. اینهمه – معنویتی شگفت را در ذهن خواننده سراسر جهان متبدّل می‌کند و خواننده پارسی را بیاد این بیت حافظه می‌اندازد:

«پارب از ابر هدایت بنما بسارانی پیش تر زانکه چو گردی زمیان برخیزم»
توجه کنیم که این آدمها آفریقائی و جنگلی‌اند و از نظر سفید‌های متعدد غربی،
وحشی بحساب می‌آیند !!

«کونتا» سه «کافوی» خود را پشت‌سر گذاشته و گذرانده است. هر «کافو» مدرسه‌ایست که مرحله‌ای از عمر کودک در آن به آموزش تعلیماتی خاص می‌گذرد. اینک او «کافوی» شبانی و تعلیم قرآن را گذرانده و وارد آخرین مرحله «کافو» که ورود به مرحله مردی و مردانگی است گشته – از امتحانات دشوار آن موفق بیرون آمده و فارغ التحصیل گشته است. و برای خود آفانی شده است که هفده باران عمر دارد.

تا اینجای کتاب توصیف زندگی بومیان افریقائی است و چه خوب وصف شده. بجهه‌های در کافوها یشان خواندن و نوشتن می‌آموزند. «آرافانگ»‌ها یعنی معلم‌های یشان به آنان زبان عربی – حدیث و قرآن می‌آموزند و علیرغم آن فیلم‌های دروغین امریکائی و تارزانی که همیشه سیاهپستان را آدمخوارانی نشان می‌دهند که کنار دیگهای بار گذاشته از گوشت سفید پوستها می‌رقصند می‌بینیم که نه، دنیای آنها دنیای آداب اصیل، شناخت و فرهنگ است و مخصوص، برین جنبه از آموزش و پرورش روح انسان تأکید ساخت و متعهدانه‌ای می‌شود.

سپس به آنها می‌آموزند که چگونه بزندگی سخت و پرتلاش عادت کنند و طبیعت وحشی را رام خود گردانند. کیفیت شکار کردن را بیاموزند و باد بگیرند که حیوانات را از بو و حرکتشان تعقیب کنند.

نویسنده به شرح زندگی سیاهان از دو قرن پیش پرداخته است. از شرح آداب و سنن بدّوی‌شان نیز ابهائی ندارد. روح بروستی و آنیمیسم در میانشان رواج دارد و نیز

گاه شکل ساده بتپرستی و استفاده به آن اماً فقط و فقط برای نزدیکی به خدا^۱. تا فصل سی و سوم کتاب به پرداخت زندگی آرام، راحت و براز تجربه‌های تلغی و شیرین زندگی افریقائیان می‌گذرد و راهکشای مطالعاتی در آداب و فولکلور و زندگی مردم سیاه و همچنین اضطرار و وحشت اندیشه درباره سفیدپوستان و شرح رنجهای حیرت‌انگیز آنان بر حول این مسئله است. اماً کم کم کتاب دامنه وسیع تری می‌پاید و بدرون کاوی شقاوت می‌انجامد. ازین رو این کتاب مونوگرافی روح دردمند بشری است. مفسر جغرافیای روحی و تعالیٰ اخلاقی سیاهان از یک سو و انعطاط و ببریت سفیدپوستان از سوی دیگر است.

زندگی کونتا خوب و شیرین است اماً در مخیله او یک وحشت وجود دارد. ترس از «توبوب»‌ها. یعنی سفیدها. دهشت ایلقار این متمن‌های تاریخ بشری... چه گهگاه سفیدها می‌آیند و سیاهها را بی‌هیچ گناه می‌گیرند. بزور عصاها جادوئی‌ای که از نوک آنها آتش و غوش مرگ و خون بیرون می‌زند می‌آیند مقاومت سیاهان را درهم می‌شکنند—آنها را از آغوش زندگی راحت‌شان جدا می‌کنند و فرسنگها راه دورتر—آنسوی آبهای—به زندگی پر شکنجه و جاوید بردگی و امی‌دارند. بسیاری‌شان در کشتی‌ها می‌میرند. بسیاری‌شان در مزارع جان می‌دهند. بسیاری‌شان را تگه‌تگه می‌کنند. بسیاری‌شان را لینچ می‌کنند—ناقص العضو می‌کنند—دار می‌زند. آخر چرا؟ این «توبوب»‌ها از جان ما چه می‌خواهند؟ چرا می‌آیند و قبیله‌ها را بخاک و خاکستر می‌کشانند؟ چرا پایشان به اینجا باز شده است؟

«وقتی کونتا دوید و نزد پدرش در کنار آتش رفت. «الیمامو» داشت دعا می‌خواند. بعد از چند لحظه‌ای همه خاموش ماندند. صدای بلند چیرچیر کها شنیده می‌شد و آتش و دود سایه‌های رقصان بر چهره‌ها می‌انداخت. سرانجام پیرمرد چروکیده به سخن درآمد: «صدها باران بیش، حتی پیش از قدیمی‌ترین خاطره‌های من، خبر کوهی از طلا—در افریقا—به آن سوی آبهای بزرگ رسید. این نخستین چیزی بود که پایی «توبوب» را به افریقا باز کرد.» (ص ۸۳).

بیهوده نیست غنا و آن سامان را «ساحل طلا» نام نهاده‌اند. اماً سفید به غارت منابع طبیعی اکتفا نمی‌کند—شقاوت روح او سیری ناپذیر است. این معده دوزخی برای بلم منابع انسانی نیز گنجایش سیری ناپذیری دارد. بدینسان دهشت زندگی آغاز می‌شود. ناگهان رشته زندگی شیرین می‌گسلد. «کونتای» آزادمرد که تازه به قلمرو مردان قبیله پای گذارده و نوجوانیست که هزاران اندیشه درسر دارد؛ اندیشه عشق، ازدواج و مهمنراز همه جذبه سفری جادوئی به

۱. همان که اعراب بدی بدوی بیش از بیامبر نیز چنان بودند و می‌گفتند ما از این بتها فقط تقرب به الله را در نظر داریم.

جاهای دور و پرسود—بناگهان در یک روز دل انگیز بهاری که می‌رود تا برای برادرش چوبی بیاندازد تا از آن طبلی برایش بسازد گرفتار «توبوب»‌ها می‌گردد.

مرد جوان تا چشم می‌گشاید می‌بیند که اسیر شده است. معروض و نوان درمی‌باید در زنجیر است و سوارکشی ای کردواندش و راهی مقصدی نامعلوم است.

«کونتا با خود فکر می‌کرد نکند دیوانه شده باشد. لخت در زنجیر و دست و یا بسته در تاریکی داغ و دم کرده و متغیر میان دو مرد افتاده بود و اطراف او را مثل

دیوانه خانه‌ها صدای جیغ و گریه و دعا و استفراغ پر کرده بود. می‌توانست استفراغ خودش را روی شکمش حس و بو کند. تمام بدنش از درد مچاله شده بود. چون

در چهار روزی که از اسیر شدنش می‌گذشت کتک خورده بود. اماً جائی که آهن گداخته را میان شانه‌ها بشیش چسبانده بودند از همه جا بیشتر درد می‌کرد.» (ص ۱۵۴).

«روزها بود که با خودش چنگیده بود تا نیاز دفع را برپیاورد. اماً دیگر نمی‌توانست بیش ازین خود را مهار کند و سرانجام مدفوع از لای کفلش پیچ خورد و بیرون آمد.» (ص ۱۵۶).

«ناله‌ها و ضجه‌های هم زنجیران که تا مغز استخوان رسخ می‌کند. در تعامی طول راه در کشتی کتک براه است و شلاق و شکنجه و تعقیر مرگبار و بیماری.»

در کشتی مدام با خود فکر می‌کند آخر چرا سفیدها تا این حد در زندگانی خو هستند. آیا اینها موجودی جز بشراند و آیا خمیره آنان را از گلی دیگر ساخته‌اند؟ قتل. آدم‌کشی، دروغ، تجاوز و در واقع همه نوع گناه بوفور در میانشان رواج دارد. بیبا کانه زنا می‌گذارد و نمی‌فهمند این عمل خیر اخلاقی است.

کونتا با خود فکر می‌کرد که می‌تواند صدای جیغ زنی سیاه را بشنود که «توبوبی» به او تجاوز می‌کند. آنگاه بخود می‌گفت آیا توبوب‌ها خودشان زن ندارند؟ آیا بهمین دلیل است که مثل سک دنبال زن دیگران می‌افتد؟ «مثل این بود که توبوب‌ها اصلاً به هیچ چیز احترام نمی‌گذارند. انگار که خدا ندارند. حتی چیز مقلنسی هم ندارند که بپرستند.» (ص ۱۷۸).

«کشتی همچنان می‌رفت. «کونتا» تب داشت و در میان کثافت دیگران و خود (مدفوع بر کف تخته‌ها خشک می‌شد و چندین روز پاک نمی‌شد و ازین رو باید با یک پیله تیز از روی تخته آنرا می‌گزند) خوابیده بود. و نمی‌دانست که آیا دو ماه است یا شش ماه و یا حتی یک سال است که در دل این بلم عظیم هستند.» (ص ۱۸۶)

بر این همه اسهال‌خونی، تب ولرز و بوی گند مدفوع و خون که پیوسته ازو و بسیاری از هم زنجیرانش دفع می‌شد اضافه شده بود. سرانجام فروختندش و نصیب اربابی شد. چهاریار اقدام به فرار کرد و هر چهاریار به شکست انجامید. هر بار سگها و سفیدها، یعنی شکارچیان و تفنگداران «توبوب» گرفتندش و به شدیدترین وضع شکنجه‌اش گردند. (فصل ۴۹—پرداخت فرار انتریک است و به زبان رمان نزدیک

شده). بار چهارم با تبریک نیمه پایش را قطع کردند—یعنی مخیرش کردند که از میان اخته شدن و بی‌پاشدن یکی را برگزیند و او چون می‌خواست جنایات سفیدها را به‌نسل پس از خود واگو کند—قطع پا را انتخاب کرد. آنگاه مردی دیگر خریدش. ارباب جدید که علیرغم حرفه‌اش—کمتر از ارباب قبلی آدمکش بود—وشکفت انگیزتر اینکه دکتری بود او را بخانه خود برد. پس ازین ماجرا کوتنا دریافت که دیگر—تا آخر عمر باید امید باز یافتن زادگاهش—«زووفوره» را فراموش کند و ازدل برون افکند و آنگاه به‌تلخی گریست.

اینچنین یکسال اول گذشت. رمنده‌خو و عصیانگر، مدام کتک خورد. نقشه فرار جدید کشید و گرفتار شد و شکنجه گشت. پس از اینهمه فرار بیهوده مرد قهقهه‌ای رنگی او را مخاطب قرارداد و گفت که شنیده بیش از حد جوش فرار دارد. اما این کار کمترین فایده‌ای را دربر ندارد. بهر کجا که رود آسمان همین رنگ است. سفیدها همه جا هستند. قانونی دارند که حق دارند باستان آن هر بردۀ فراری را بکشند. لینج کنند و غیره و حالا او بسیار خوش شانس بوده که فقط نصف پایش را قطع کرده‌اند. قهقهه‌ای می‌گفت: سفیدها هر شش ماه یکبار در کلیساهاشان جمع می‌شوند و این قوانین را می‌خوانند. آنها هر وقت که دور هم جمع می‌شوند اولین کارشان ساختن این قوانین برای سیاهان است. چطور او این چیزها را نشینیده است. ازین پس نباید فرار کند و کمترین داعیه آزادی داشته باشد. چه: «بعضی وقتها اربابها آنقدر از دست فرار سیاه‌ها عصبانی می‌شوند که در روزنامه‌هایشان اعلان می‌کنند هر کسی سیاه فراری آنها را دستگیر کند و بیاورد ۱۰ دلار جایزه می‌گیرد و هر کسی که سرش را بیاورد پانزده دلار.» (ص ۳۳۰).

قانون آنها می‌گوید اگر سیاهی راست در چشم سفیدی نگاه کند ده ضربه شلاق باید بخورد. قانون آنها می‌گوید اگر سفیدی قسم بخورد که سیاهی دروغ گفته است حق دارند یک‌گوش او را ببرند. اگر سفید بگوید سیاه دوبار دروغ گفته است حق دارند دو تا گوش او را ببرند. و اینها را توی کلیساهاشان می‌خوانند. حتی قانونشان طبل زدن سیاهان را—این طبیش قلب افریقا را که خون آزادی را در رگهایشان بجربان می‌اندازد منع کرده و جرم می‌شمارد.

سپس مرد دورگه خنده‌ای می‌کند و از جنایات بیشمار سفیدان نسبت به برده‌گان سخن می‌گوید. آدمهای ناقص‌العضوی را که او دیده است. کشتارهایی را که خود شاهد بوده است. برده‌گانی را دیده که سروکله‌شان را بریده‌اند. برده‌گانی را دیده که آنقدر شکنجه شده‌اند و کتک خورده‌اند. که گوشت از استخوانشان جدا شده. همچنین او زنهای آبستنی را دیده که دمر و در چاله‌هایی که برای این منظور کنده‌اند انداخته و بقصد کشت زده‌اندشان. (این چاله‌ها برای حفظ جنین است. چه بعدها نوزادان متایع درآمد سرشار اربابان خواهند شد) همچنین او به چشم‌مان خود دیده که

سیاهان را زنده‌زنده پوست کنده‌اند. آنوقت روی زخمها نمک و صمغ پاشیده‌اند و بعد با یک چیز زیر اینها را محکم به پوست مالیده‌اند.

سیاهانی را که مجبور کرده‌اند توی آتش برقصند دیده است.

دیری نمی‌گذرد که کوتای لنگ و معروج که نشان و داغ بردگی دارد و سراسر پشتش جرجه جرجه و شکافته از آثار تازیانه است—در سرزمین خربت و غم و شکنجه و حقارت احساس پیری می‌کند—اینک وی عاقله مردی کامل شده است و جوانی اش را زیربار حرمان‌ها و اندوه‌ها گم کرده است. در حالیکه درین هنگام بیش از «نوزده باران» ندارد.

کونتا می‌بیند که سفیدها از حاصل زحمت و جان‌کنن بردگان چه ثروت سرشار و دم و دستگاهی بهم زده‌اند. بعنوان نوکر و سورچی ضیافت‌های بزرگشان را دید و فهمید این همه جز یک دروغ بزرگ نیست. اینهمه زندگی تصنیعی غریبی بود. سفیدها خود را پیرو قانون خدا و کلیسا می‌دانند. اینهم دروغ مغض است. این نیز مثل رویاهای شیرینی که سفیدها در سر می‌پرورانند دروغی بیش نبود که بخودشان می‌گفتند. درمی‌یابد که سفیدها بخودشان نیز دروغ می‌گویند. کوتای بردۀ درمی‌یابد که هرگز نیکی از بدی زاده نمی‌شود. امکان پذیر نیست که آدمی متمن باشد در حالیکه دیگری—انسانی همنوع خود—را تا بدین حد شکنجه کند و انسان نداند. نه. اینها ممکن نبود.

ناگهان کونتا به این کشف گرانمایه رسید و آرزو کرد که ای کاش می‌توانست این مکافه درونی را با دیگر سیاهان نیز در میان بگذارد.

اگر امروز می‌بینیم که سیاهان کلیسا را در بردگی خود—بلکه بردگی تماسی دنیا سهیم می‌دانند—بحاظر جنایتی است که کلیسا بر سر این مسلمانان افریقائی آورد. اگر در آثار انقلابی بعضی از رهبران سیاهان همچون «ملکم ایکس»، رهبر شهید اسلامی و دوست و همکار نویسنده تکیه بر مبانی مذهبی و قرآن را باز می‌یابیم و می‌بینیم بر اسلام با شدتی شکفت تکیه دارند و با تعصی پرشور بدان عشق می‌ورزند و دیگر سیاهان را به آن می‌خوانند بحاظر آن است که تنها درین مذهب است که «سید قریشی را بر سیاه جبشی هیچ فخری نیست».

تنها درین مذهب است که اولین منادی ندای آسمانی آن و همچنین اولین سخنگوی رسمی عشق و پرستش آن و همچنین اولین اعلام کننده جهاد اکبر آن یعنی نماز—سیاهی است افریقائی که «بلال» نام دارد و که در چشم و دل پیامبر پس گرامی و ارجمند است با اینهمه این سیاه نه تنها در چشم پیامبر که در چشم جبرئیل—امن وحی و حتی خدا نیز پس گرامی و گرانقدر است...

تنها این مذهب است که صریحاً بانک بر می‌زارد و تبعیض نژادی را زیر پا نهاده نقی می‌کند و می‌گوید: یا آیُهَا النَّاسُ أَتَا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَرَّةٍ وَأَنْشَأْنَاكُمْ

قبائل و شعوباً لِتَعَاوُفُوا... إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْقِسُكُمْ.

و اتفاقاً تفاوت نژادی ملت‌های بشری را عاملی در شناخت برگشته‌انه و تفاهم هر چه بیشترشان با یکدیگر می‌داند نه تنافرشان. در طرح اولیه و مبدأ نژاد آدمی در آیه توجه کنید و سپس گوناگونی طبیعی نژادها و آنگاه تنها اصالتی را که نه در رنگ بلکه در انسانیت و تقوا قائل است تأمل نمائید.

بدینسان زندگی «کونتا» ادامه می‌یابد تا اینکه سرانجام در سنین (حدود سی و هفت سالگی) با زن سیاهپوستی که از خودش مسن‌تر است (و بیش از چهل سال دارد) بنام «بل» ازدواج می‌کند. صاحب دختری می‌شوند. حال باید برای کودک خود نامی انتخاب کند. همچنان که پدرش برای او نامی انتخاب کرده بود. هنوز تسامی آن آداب و رسوم افریقائی در تاروپود اندیشه‌اش جای دارد. این یکی از ویژگیهای اخلاقی است: ایمان به اصالت‌ها و ارزش‌های والای فرهنگ خویش.

اینرا می‌داند که بنابر سن باستانی‌شان نامگذاری مستلزم تمرکز فکر جدی و طولانی است و حائز اهمیت بسیار. باو آموخته‌اند هر نامی که بر بچه بگذارد بر چگونگی شخصیت و روح او تأثیر مستقیم خواهد داشت. اما درین و شرما که بیاد می‌آورد هر اسمی بر بچه بگذارد نام فامیلی ارباب نیز بر او خواهد بود.

هر چند شرمبار است اما حقیقت اینست که بچه برده بدنیا آمده است و متعلق به ارباب است. پس بنام خانوادگی او مسجل خواهد شد و این با ارباب است که بعداً او را نگهدارد یا اینکه بفروشش. «ازین فکر چنان به خشم افتاد که در برابر الله سوگند یاد کرد این دختر بچه را طوری بار بیاورد که نام واقعی خود را بداند.» (ص ۳۴۰).

سپس نام دختر بچه را «کیزی» گذاشت. یعنی همینجا بمان. یعنی تو جاوده باش یعنی تو ماندنی شو و تو ادامه اصالت‌های مرده و فناگشته من باش.

سیاهان از اخبار همنوعان خود و بخصوص سرنوشت خویش خافل نیستند.

خبرای که می‌شنوند حاکمی از ورود دائم برده به ایالات متده و همچنین جاهای دیگر است. اخبار وحشتناک دیگری نیز می‌رسید. بطور نمونه. در جنوب شرقی ایالات متده در جزیره «هائیتی» سی و شش هزار نفر سفید پوست نیم ملیون نفر سیاه را به بردگی کشیده‌اند. اخباری که از خشونت‌های غیرانسانی سفیدان می‌شنوند هر چند باور کردنی نمی‌نماید اماً حقیقت دارد.

از آنجا که تعداد بردگان «هائیتی» بسیار زیاد است - همیشه شورش‌های نافرجامی علیه سفیدان آغاز می‌شود که سفیدان بعده سلاح‌های اهریمنی‌شان در نطفه خفه می‌کنند.

می‌شنوند که در هائیتی کشن بردگان زیرکتک یا زنده بگور کردن آنان به عنوان معجازات کاری بس عادی تلقی می‌شود و روزی نیست که صدها نفر را بدار

نیاویزند. آنجا حتی زنان باردار را هم سرکار در مزارع می‌فرستند و آنقدر از آنها کار می‌کشند که بچه‌شان سقط شود.

کف دست سیاهان را بدیوار میخ می‌کشد و مجبورش می‌کنند گوشهای بریده خودش را بخورد. یکی از برده‌داران بزرگ دستور می‌دهد زبان تمام برده‌ها بش را ببرند.

بعضی از آنان دهان بچه‌های کوچک سیاه را می‌دوزنند تا بدینسان از گرسنگی بعیرند. بدینجهت است که کتاب «ریشه‌ها» مونوگرافی شقاوت و ظلمتِ روح انسانی است.

جای جای داستان شرح زندگی—یعنی مرگ تدریجی، آرمانها و آرزوهای واهی سیاهان است. در کتاب از سیاه هنرمندی سخن می‌رود که ویلن می‌زند. اریاب او را کرایه می‌دهد و به‌این طریق پول بعیب او سرازیر می‌کند. اریاب اجازه داده است که در صد ناچیزی از درآمدش را جمع کند و وعده داده است که بگذارد با آن پول خودش را بخرد و آزاد کند—برده سی‌سال آذگار رحمت‌کشیده و آن مبلغ را جمع کرده است و اکنون برات آزادی خود را می‌خواهد اما اریاب از دادن آن امتناع می‌کند. می‌گوید آن زمان که وعده کرده بودم فلانقدر دلار بدھی و آزاد شوی مثلًا قیمت گاو فلانقدر دلار بود—حالا قیمت گاو فلانقدر بالا رفت. بنابراین قیمت تو هم بالا رفت و بهمین قرار معامله را بهم می‌زند.

کتاب از این نظر شگفت‌انگیز است و صحنه‌های حیرت‌بار دارد. و با این‌همه نویسنده می‌کوشد اندیشه‌های نابتری بیان کند و آن همانا ایمان و تعصّب پرشور و شیفته‌واریست که وی در کوتنا پرورش می‌دهد و ارج می‌گذارد. قابل تعمق است که کوonta افریقائی این حقیقت را بهتر و بیشتر از هر جامعه‌شناس محقق معاصر دریافته که بریدن از سن و آداب فرهنگ و مذهب خویش پذیرفتن قطعی یوغ بردنگی و مسخ کامل است و از همین رو می‌کوشد تا هویت خویش این تنها سلاحش را از دست ندهد.

سالهای سال نمی‌توانند ذره‌ای از ایمان وی بخود کم کنند و بروح افریقائی این مرد مؤمن بخویش کمترین خللی وارد آورند.

پرستی که نشان دادن این خصیصه ستایش‌انگیز و همچنین تعمق برانگیز است.

این نکته قابل دقت است که امریکائیان اغلب عمدی داشتندند به‌ما تلقن کنند که قربانیانشان—یعنی سیاهان و سرخ پوستان—همیشه بخاطر آن سرشت ساده‌وار و کودن فریفته اجناس رنگارنگ و لوکس و پرزق و برق شده گرفتار شده‌اند. بدروغ فریاد برمسی‌دارند که سیاه جذب دنیای رنگ و نور و زندگی پرزق برق آشغالی آنها شده است. در جای جای کتاب و زندگی کوonta می‌بینیم که اینطور نیست. آنها دروغ

گفته‌اند و راستی را که جز دروغ گفتن چیری برای گفتن ندارند.

ازین رو خواندن این کتاب برای همه افریقائیان – بردگان امروز جهان – دنیای سومی‌ها و بخصوص مسلمانان، آنان که از فرهنگ پیشین خود بریده‌اند آنان که آلام مشترک – آرمان مشترک و قبله مشترک دارند ضروری است: «سالها بود که کوتنا هر روز صبح پیش از سحر زودتر از هر کس دیگر از خواب برمی‌خاست. آنقدر زود که بعضی‌ها معتقد بودند «اون افریقائی» در تاریکی هم مثل گریه می‌تواند ببیند. «کوتنا» کاری نداشت که دیگران درباره‌اش چه فکر می‌کنند. به شرط اینکه او را تنها بگذارند تا به اصطبل برود و رو به نخستین پرتوهای روز که از میان دو گپه بزرگ کاه پیدا می‌شد نماز صبح خود را بد رگاه الله بخواند.» (ص ۳۷۸).

کیزی دختر او دارد شعر مسخره امریکائی‌ای را بزبان انگلیسی می‌خواند – این دختر بچه – بوده‌ای است که با سنت «توبوب» ها پرورش یافته، بچه اصرار می‌کند که پدرم آن شعر را با او بخواند.

«پیش از آنکه «کیزی» بتواند او را قانع کند که یکبار دیگر این شعر را بخواند ناگهان به فکر کوتنا رسید که آواز دیگری برای دخترش بخواند. شاید آیه‌ای چند از قرآن تا او بداند که این آیه‌ها چقدر خوش آهنگ‌اند.» (ص ۳۸۱).

کوتنا یک هدف پیش ندارد. اینکه بدخترش بیاموزد او کیست. به او اصرار می‌ورزد و پرهیزش می‌دهد که در فراموش کردن هویت خویش مسخ خواهد شد. فریاد بر می‌دارد که سفیدها اسم ما را از ما گرفته‌اند. اما نباید بگذاریم که معنای ما را هم از ما بگیرند. فریاد بر می‌دارد برده‌هایی که درین سرزمین متولد شده‌اند نباید خون افریقائی و تبار مقدس و گرامی خود را فراموش کنند – نباید از فرهنگ و مذهب خویش بپرسند. فریاد بر می‌دارد و از زندگی جهت‌دار – صلح‌آمیز و برکتمندانه قبیله خویش – از زندگی قرین زیبائی و باروری گذشته خویش به دخترش سخن‌ها می‌گوید و اصرار می‌ورزد که بچه اینهمه را حفظ کند و به نسلهای بعد از خود انتقال دهد.

براستی که این مرد قهرمانیست معما بی و شگفتی برانگیز. او این گفته بسیار ارزشمند «لوکاج» را در ذهنمان تداعی می‌کند که زمانی گفت: «قهرمان رمان موجودی است معما بی و ناتمام که در جستجوی ارزش‌های خویش است» وحشت کوتنا منطقی و معقول است. نمونه‌اش جرج خروسه نوہ اوست که کوتنا او را نمی‌بیند (ذیلاً داستانش خواهد آمد) جرج نمونه واداده سیاهانی است که بسادگی مسخ شدند و تغییر شکل یافتند – درین پسر از آن تقوای رفتار و اندیشه پدر بزرگش خبری نیست و گناه این البته به گردن او نیست. بخاطر خلط خون اوست. او موجود دورگه‌ایست و از این رو اصالتش را از دست داده است.

سرانجام ارباب کوتنا دخترش کیزی را ازو و مادرش جدا می‌کند – کیزی را